

– «Підготовка до НМТ-2022» та «Підготовка до НМТ-2023» – онлайн-середовища взаємодії вчителів та учнів 11-класів для підготовки до оцінювання рівня здобутої шкільної освіти (<http://surl.li/hcssd>).

Висновки. Підсумовуючи роль освітніх інституцій у застосуванні акмеологічного підходу до професійного розвитку педагогічних працівників, можна виділити кілька діяльних аспектів: підтримка професійного зростання: проведення тренінгів, вебінарів, майстер-класів та інших форм навчання; створення сприятливого навчального середовища: індивідуалізація цільових орієнтирів, з урахуванням інтересів та потреб; забезпечення доступу до актуальної та практичної інформації: навчальних матеріалів, технологій для ефективно підтримки самоорганізації та саморегуляції; фасилітація розвитку навичок і ключових компетенцій: комунікативних вмінь, лідерства, критичного та творчого мислення.

Список використаних джерел

1. Вакуленко В. М. Педагогічна акмеологія: досягнення і проблеми. *Філософія освіти*. 2006. Вип. 3(5). URL: <http://surl.li/hctps> (дата звернення: 30.05.2023).
 2. Дубасенюк О. А. Передумови розвитку акмеологічного середовища для підготовки педагога-професіонала: досвід і перспективи розвитку. У В. О. Огнев'юк (Ред), *Акмеологія – наука XXI століття* Київ: Вид-во Київського університету імені Бориса Грінченка. 2011. С. 22–27.
 3. Сотська Г. І. Акмеологічний підхід у педагогічній освіті України. *Edukacja dla przyszłości w świetle wyzwań XXI wieku*. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/709238/> (дата звернення: 30.05.2023).
-

Мерзлякова Олена⁵⁵

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
м. Київ, Україна

ORCID: [0000-0002-4035-9144](https://orcid.org/0000-0002-4035-9144)

E-mail: olena.merzliakova@gmail.com

ФОРМИ І МЕТОДИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Публікацію присвячено новітнім методам навчання вчителів в системі післядипломної педагогічної освіти. Застосовано на практиці принципи взаємодії з учителями, узгоджено з ідеями К. Пагано. Запропоновано форми реалізації зазначених ідей у практиці дистанційної післядипломної освіти вчителів.

Ключові слова: інформаційна грамотність, післядипломна освіта, дистанційне навчання.

Forms and Methods of Developing Teacher's Information Literacy in the System of Post-Graduate Education. The publication is devoted to the newest methods of teaching teachers in the system of postgraduate pedagogical education. The principles of

⁵⁵©Мерзлякова Олена (Merzliakova Olena)

interaction with teachers applied in practice are consistent with the ideas of K. Pagano, the key points of which are given below. Proposed forms of implementation of these ideas in the practice of distance postgraduate education of teachers.

Keywords: *Information Literacy, Postgraduate Education, Distance Learning.*

Вступ. Професіоналізм – це не тільки теоретичні знання, а й практичний досвід, який у звичайних умовах напрацьовується роками. У програмах перепідготовки персоналу в системі післядипломної освіти цей найважливіший етап навчання – практика – часто відсутній або має декларативний характер. Навчання в аудиторії або на комп'ютері зазвичай зводиться до подання учням інформації. Логіка проста: розкажіть людям, що треба робити, і вони це зроблять. Разом з тим, щоб працювати ефективно, людина має знати не тільки, що робити, але і як. Єдиний шлях до розуміння цього – практичне закріплення. Недарма раніше учень, навчаючись практичних навичок у майстра, спостерігав за ним, повторював його дії і одночасно отримував поради.

Мета, методи, підходи. К. Пагано [5] впевнена, що спільне навчання, соціальні практики, коучинг, наставництво, зворотний зв'язок у режимі реального часу, відпрацювання практичних навичок в умовах, наближених до реальних, – все це стає можливим завдяки системі підготовки фахівців, заснованої на методі занурення. Аби підвищити кваліфікацію відразу великої кількості вчителів, їх зазвичай збирають в аудиторії, де вони прослуховують лекції, переглядають презентації та демонстрацію, читають і обговорюють питання, що виникли, та іноді виконують практичні завдання. Електронне навчання відкрило шлях до знань для багатьох людей, у тому числі для тих, хто із різних причин (пандемія, війна тощо) не може відвідувати заняття. Хоча ефективність професійної підготовки та перепідготовки вчителів значно від цього не підвищилася.

Програми електронного навчання найчастіше дублюють модель аудиторних занять: той самий спосіб подання інформації, тільки замість класної дошки – екран, замість плакатів – презентації, замість опитування – перевірні роботи [2]. Інститути післядипломної освіти витрачають час і кошти на навчання освітян, але не завжди створюють для них реалістичний контекст, у якому можна було б практикуватись у застосуванні здобутих знань і мати зворотний зв'язок.

Основні результати. Навчання методом занурення. К. Пагано [5] пропонує відмовитись від цієї моделі та обрати модель, засновану на трьох напрямках навчання. Перший із них, когнітивний, полягає в засвоєнні інформації. Другий, афективний, націлений на формування у студента емоційного зв'язку з досліджуваним предметом. Нарешті, третій, психомоторний, полягає в набуванні практичних навичок. Авторка методу

впевнена, що майбутнє дистанційного навчання нерозривно пов'язане з технологією занурення – у тому сенсі, що студент або учень буде занурюватися в спеціально змодельоване віртуальне середовище і практично відпрацьовувати ті навички, які йому потрібно удосконалити. Навчання із зануренням поєднує кращі риси старої системи учнівства з гнучкістю традиційного аудиторного й електронного видів навчання. При цьому передбачено створення за допомогою комп'ютерних технологій особливого навчального середовища, де студенти можуть відпрацьовувати потрібні навички на основі всіх трьох напрямів навчання. На когнітивному рівні студенти засвоюють нову інформацію, презентовану їм в умовах, що імітують реальні умови роботи. Одночасно вони відпрацьовують практичні й психомоторні навички із зворотним зв'язком. Оскільки все це відбувається в контексті гри або вигаданої історії, у студентів виникають сильна емоційна залученість у процес навчання і певний азарт, що сприяє підвищенню майстерності. Таке поєднання практики, змодельованого середовища, зворотного зв'язку та емоційної залученості дає найкращий ефект.

У нашій практиці ми моделювали наближені до педагогічної практики вчителя ситуації не у форматі електронних програм, оскільки створення таких програм потребує залучення спеціалізованих фахівців. З огляду на те, що ми працювали у форматі змішаного навчання, тобто аудиторно-тренінгова форма роботи поєднувалась з дистанційним навчанням, ми мали змогу моделювати практичні ситуації як під час очного спілкування з учасниками навчальних курсів, так і дистанційно, моделюючи проблемні ситуації з використанням відеоконтенту із записом реальних уроків тощо. Планування навчання методом занурення складається з п'яти етапів: аналізування; проєктування; розроблення; впровадження; оцінювання.

Головне на початковому етапі – аналізування робочого середовища потенційних учасників навчання. На нього слід витратити 80% часу, оскільки від здобутих даних залежатимуть всі наступні рішення. Наприклад, навчання вчителів молодшої школи відрізнятиметься від навчання фахівців старшої ланки [3].

Дослідження платформ, що пропонують ігрові форми дистанційного навчання, також може бути цікавим викликом, цікавою грою-навчанням. Одночасно така пропозиція розвиває кілька компетентностей: дослідницьку (вивчення контенту), інформаційну (добір потрібного під власне завдання), мовленнєву (у такий спосіб цікаво вивчати, наприклад, англійську мову), комунікативну (потрібні партнери для реалізації гри), цифрову (оволодіння цифровим контентом). Для експерименту пропонуємо переглянути з колегами кілька англійських платформ, що пропонують дистанційне

навчання через ігрову діяльність Distance Learning Activities for Zoom or Google Meet [4].

Перспективи. Наступна переспектива – опанування можливостей штучного інтелекту та застосування його в системі шкільного навчання та післядипломному підвищенні кваліфікації вчителів [1].

Висновки. Людям подобається грати. Вчителі – не виняток, бо їм теж подобається вчитися. Тож, створюючи ігрову модель, слід визначити місце і час дії, придумати сюжет і дійових осіб. Зазвичай ми обираємо такі сюжети з практики консультування вчителів та їх реальних запитів щодо розв'язання складних ситуацій спілкування. Головне завдання – не розважати аудиторію, а розробити сценарій з наближеними до реальності проблемними ситуаціями та різноманітними завданнями для практики.

Список використаних джерел

1. Мар'єнко М. Штучний інтелект та відкрита наука в освіті. *Фізико-математична освіта*. 2023. Вип. 1(38). С. 48–53. DOI: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2023-038-1-007>.
2. Опанасюк Ю. І. Дистанційне навчання як наслідок еволюції традиційної системи освіти. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. Філософія*. 2017. Вип. 48, (ч. 1). С. 153–161. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/philosophy/article/view/320> (дата звернення: 30.07.2023).
3. Самойленко О. Дистанційне навчання засобами MOOC-платформ. *Professional Pedagogics*. 2020. Т. 1, №20. С. 104–108. DOI: <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2020.20.104-108>.
4. *Distance Learning Activities for Zoom or Google Meet (2023). Not So Wimpy Teacher*. URL: <https://notsowimpyteacher.com/2020/04/distance-learning-activities-for-zoom-or-google-meet.html> (дата звернення: 30.07.2023).
5. Pagano K. O. *Immersive Learning: Designing for Authentic Practice - Ebook - Koreen Olbrish Pagano - Storytel*. www.storytel.com. URL: <https://www.storytel.com/in/books/immersive-learning-designing-for-authentic-practice-2149933> (дата звернення: 30.07.2023).

Сімокоп Людмила⁵⁶

Комунальна установа «Міський центр професійного розвитку педагогічних працівників Кропивницької міської ради»
м. Кропивницький, Україна

ORCID: [0009-0002-5637-7467](https://orcid.org/0009-0002-5637-7467)

E-mail: simokopludmila@gmail.com

ЕВОЛЮЦІЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ: АНДРАГОГІКА В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Розглянуто поняття андрагогіки, освіти дорослих у контексті цифрових технологій. Акцентовано увагу на проблемах, пов'язаних із застосуванням цифрового середовища, питанні підвищення комп'ютерної грамотності дорослих.

Ключові слова: андрагогіка, освіта дорослих, цифрові технології.

The Evolution of Adult Education: the Andragogy in the Age of Digital Technologies.
The article examines the concept of andragogy, adult education in the context of

⁵⁶©Сімокоп Людмила (Simokop Liudmyla)